

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Szövetkezés a drágaság ellen.

Az általános drágaság nyomasztó hatása alatt leginkább a kis ekzisztenciák nyögnek. Ez a réteg az, amely legelőbb kimerül a kapzsiság fojtogató karmai között.

A nehéz megélhetés okát nem egyedül azokban a tényezőkben kell keresnünk, melyek a buza árát csak úgy, mint a vágómarha árát is, felszöktették. Hosszas és lelkiismeretes megfigyeléseink alapján állíthatjuk, hogy az élelmi cikkek ára sokkal magasabb, semmint erre az arra a nyerstermény aránylagos olcsóságából következtetni szabad.

Az emberi kapzsiság, a meggazdagodás tulságos vágya ellen, szembe kell találnia magát a rettenetesen nehéz viszonyok között élő kisembernek mert az elárúsítók nem az anyag beszerzéséhez viszonyítottan emelik az értékeket, hanem sokszor minden indok nélkül, még a rendes viszonyok között is, vakmerőnek

tetsző ugrással srófolják fel az árakat. Legközelebbi példa erre a budapesti tejárusok áremelése, amit azzal indokoltak meg, hogy a tejtermelők felemelték az árakat. Azonban a fővárosi közönség ezuttal nem elégedett meg a felvilágosítással, hanem erélyesen felzudult, mire a hatóság is utána nézett a dolgnak és ime kitünt, hogy a tejtermelőknek eszökben sem volt az árakat emelni, a tejárusok csak újabb zsarolást műveltek. Nohát erre megmozdult a közönség és bojkottal kényszerítette a tejárusokat az árak redukálására. Nem vásárolt tejet, csupán a kicsinyek részére. Amely családban azelőtt 5 liter tej fogyott, ott 2 litert vettek, a többit vissza küldték, azzal az indokolással, hogy olyan drága, hogy nem bírják fizetni. 80.000 liter tejjel kevesebb fogyott el, teát, tojást, rántott levest reggeliztek. És ez így tartott egy egész hétig, mire aztán a tejárusok eszök nélkül leszállították az árakat újra. Ime mit mivel az összetartás.

Nálunk azonban, ha panaszkodni merünk a hus és kenyér drágasága ellen, rögtön kész a felelet: „a mészárosnak, péknek is élnie kell ebben a szörnyű drágaságban.” Hát bizony senki sem vitathatja el embertársától azt, amire joga van. De ugyanakkor megkövetelheti a közönség is, hogy ne használják végképen ki és nekivánja senki azt, hogy éhen haljon, vagy pedig összes jövedelmét élelmiszerekre költse.

Példának hozzuk fel, amit az összes lapokban mindenki olvashat, hogy a vágó marha ára lényegesen esett. Békésmegyében a husárak jelentékenyen estek, ebből kifolyólag a majorság is 30—40 fillérrel olcsóbb. Nálunk azonban a hus azért még mindig drága cikk, hogy nemcsak a földmivelő, de a tisztviselő is alig-alig jut hozzá. Hus nélkül pedig fogy az erő! Ez tehát elsőrendű nemzeti kérdés is, hogy az embernek erősítő táplálékot adjunk. A kenyér ára sem áll arányban a búzával és a két tekin-

TÁRCA.

HULLÓ LEVELEK.

I.

Elbolyongok a hervadó vidéken;
Árva vagyok, valami úgy fáj nékem!
Árva vagyok, azt zugja még a szél is,
Azt zörgi a hervadozó levél is.

Panaszos szél, zokogd el egy sirdombnál,
Hogy a lelkem kiért, miért sirdogál...
Hints sárguló leveleket reája,
Sugd meg azt is: ott leszek nemsokára!

II.

Hervad a táj, őszre fordul,
Szememből a köny kicsordul:
Hervad az én életem is,
A bubánat tép engem is. . . .

Hervadt tájon árva lettem.
Vándormadár száll felettem,
S amint hull a fák levele,
Egy-egy remény száll el vele.

Itt már semmi sem vigasztal,

Daru madár vigy magaddal:
Tán megérem, egy szebb tájon,
Hogy a szívem úgy ne fájjon.

III.

Sötét felhő hullatja a cseppeket;
Nehéz bánat sirja ki a könnyemet.
Felhő elszáll, kiderül még,
De amit én siratok rég,
Örök gyászba borította lelkemet.

Itt van az ősz, elvándorol a madár;
Hull a levél, kietlen a rét, határ.

Lesz tanyája a madárnak,
Virága is a határnak,

Csak én reám öröm többé soh'se vár.

IV.

Nem tehetek róla, bánatra születtem,
A boldogság napja nem süttött felettem.
Nincs is reményiségem. Temető az álмам,
Oda visz a lelkem csendes siri vágyban.

Hideg őszi szélben hervadó virágok,
Hervadó szívemmel hozzájuk kijárok.
Azt sugják: vége van fény-, illat- és színnek,
Gyógyulást csak a sir ad a beteg szívnek.

Füfel Sz. Lajos.

Az orvos.

A fiatal doktor vacsora után rosszkedvűen ült feketekávéja mellett. Egész nap sok dolga volt, sokat járt-kelt s bár jólesett most a pihenés, jókedvét még sem nyerte vissza.

— Itt kell maradnom a fővárosban, ebben a tikkasztó hőségben. Mig más ember fürdön mulat, vagy falun nyaral, én nem szabadulhatok el a friss levegőre.

Cigaretára gyújtott, majd íróasztalához lépett, hogy a délután érkezett leveleket elolvassa. Gépiesen bontotta fel egyiket a másik után, átfutotta, majd eldobta. Egyiknél azonban kissé elgondolkozott. Egy páciensének az atya írta, aki örömmel ujságolta, mennyire használ leányának a falusi levegő:

„Látogasson meg minél előbb, kedves doktor ur, hogy maga is meggyőződjék a nem remélt kedvező változásról. Kedves betegünk már alig köhög s a rég nem látott pirosság is visszatért arcába.”

Az orvos pillanatig gondolatokba mélyedt, majd hátradőlve székében, figyelmesen

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

tetben nem hogy szünnék de folytonosan emelkedőben van a drágaság.

Társadalmunk azon rétegei, melyek eddig is tekintélyes összeget áldoztak a konyhára, kollektív háztartások berendezésével segitenek megdrágult életviszonyaikon. De a szegény embernek nincs egyszerre 70—80 koronája, hogy a közös konyhák áldásaiból kivége a maga részét. Az emberi leleményesség azonban új mentőgondolatokhoz folya-modik és megalapítja a drágaság intéz-ményeit.

Több nagyobb városban a szegény nép most azt kéri a várostól, hogy egy népmészárszék és népsütőde felállításához anyagi támogatást adjon. Fölösle-gesnek tartjuk hangsúlyozni ennek a kívánalomnak a helyénvalóságát. A vá-rosoknak kötelességük polgáraikat meg-védeni és érdekeiket istápolni.

Ha a nép olyan intézkedést akar, amely hozzájárul ahhoz, hogy a tulhajtott áremeléssel szemben állást fog-laljon, akkor a városnak vagy megyé-nek minden anyagi áldozatot meg kell hoznia. Másutt ez így is van, de nálunk hiábavaló az ilyen kísérlet is, mert itt a polgárság, a nagyközönség nem azért van, hogy a hatóságok védelmére kel-jenek, hanem azért, hogy fizessen a végletekig mindig és mindenkinek. Pedig nagyon is rávagyunk utalva a hatósági támogatásra, merta folyton növekedő hus-árak a folyton kisebbedő kenyerek és zsemlek mellett csak a mészárosok és

pékek vagyona nő, vagy hát ki látott szegény mészárosot meg péket? És ki tud gazdag tisztviselőről?

—ő.

A szeretet a népiskolában.

E kérdést bármennyire tárgyal-juk is, mindig aktuális. Nagy horderejű jelentőséget azon körülmény kölcsönöz neki, amely szerint ha a szeretet fen-séges érzelme nem lengi és hatja át egy a népiskola nevelési és tanítási munkál-kodását, valamint a család beléletét, mind a két nevelési tényező eltéveszti az Istenség-, de még a földi törvények által elrendelt magasztos hivatását.

Talán sohasem volt e kérdés olyan aktuális, mint jelenleg, amidőn a társa-dalom egyes tényezői mindenk előtt csak a saját énjüket tolják előtérbe és nem törődnek avval, hogy érdekeiket a másik társadalmi osztály jólétének a rovására akarják diadalra segiteni. És ezen körülmény azt bizonyítja, hogy a szeretet érzelme tért veszít, helyét az az emberi jellem egyik legrutább tulaj-donsága, az egoizmus foglalja el, amely nem ismer emberbaráti szeretetet, hanem előre tör, nyomort és szívtelenséget hagyva maga után!

Természetes dolog, hogy ennek folytán az annyiszor hangoztatott társa-dalmi válaszfalak, amelyek egy néhány évtized óta mind jobban éreztetik ha-zánkban is hatásukat, nem hogy veszi-tenének jelentőségükből, hanem folyton

szilárdulnak. És ha hazánk iskoláiban beoltották volna eddig is a tanuló ifjuság lelkébe a valódi felebaráti szeretet érzel-mét, mostan jobban lehetne társadalmilag annak áldásos hatását érezni. Nem ta-gadható különben, hogy vannak kivé-telek e téren is, amelyek azonban a mostani önző szellemmel nem képesek sikeresen megküzdeni. Ép ezért a nép-iskolának ezen káros társadalmi áram-lattal szembe feltétlenül állást kell fog-lalnia!

Ép ezen szempont miatt a nép-tanítóknak a felebaráti szeretet érzelmét a legnagyobb odaadással kell ápolniok, fejleszteniök és diadalra juttatni.

Ime ami a nemzet legszerényebb napszámosainak a nemes hivatása a felebaráti szeretet áldásos mezején!

Amidőn ezt hangoztatni vagyok bátor, ki kell jelentenem, hogy a nép-tanítóknak, mint a haladás tényezőinek semmi szín alatt sem szabad olyan egyének szolgálatába szegődniök, akiknek a jelszava: az önérdek mindenek felett!! Mert ez esetben ellentétbe jut-nak hivatásuk egyik sarkolatos követel-ményével. Nekünk néptanítóknak ezt nem szabad tennünk, mert a fentiek mellett ellentétbe jövünk még a hiva-talos eskünkkel is. A néptanítóság hi-vatása teljesítésében a leghatalmasabb fegyvere a szeretet érzelme — tehát semmi szín alatt nem szabad olyan individumok önző törekvéseit szolgálnia, akik a közügyet és annak bajait az önzés téves szemüvegén szemlélik és ítélnek meg.

tanulmányozni kezdte a levélhez mellékelt táblázatot. E táblázaton gondosan volt fel-tüntetve a beteg leányka hőmérsékletének minden emelkedése vagy csökkenése, vala-mint az is, hogy mindennap mennyi időt töltött künn a szabad levegőn.

— Szinte csodálatos! De nem, nem bizhatok a javulásban. Az ember csak maga-magát csalja meg, ha ideig-óráig tartó ked-vező változás alapján már a legjobbat reméli.

A táblázatot is odatette a többi irás közé, azután felkelt, hogy dolgai után lásson.

Másnap reggel ismét eszébe jutott a beteg leányka. Levelet kellett írnia az aty-jának, bővebb utasítással. Sokáig kezelte a kis Erzsikét, ismerte a betegségét és maga küldötte a vidékre, hogy a friss levegőn gyógyulást találjon.

— Ha vasárnap időm volna, megláto-gatnám, — mondotta magában. — Különben nincsen kizárva, ha a mérnökne addig el-utazik fürdőbe, mert ez az ideges asszony egy percig sem tudna orvos nélkül ellenni.

Felvirradt a vasárnap és az orvos — maga sem tudta, miért — a kávéházban a pincértől a menetrendet kérte. Csak akkor jutott eszébe, hogy a kis Erzsit akarja meglátogatni. Kissé haragudott saját magára, miután utazásának nem sok értelme volt. De a vágy a kis Erzsit láthatni, mást határozott vele. . . .

Egyenesen a pályaudvarra ment és fel-ült a vonatra, mely a közeli nyaraló-telepre

vitte. Mikor a vasut közeledett a kedves faluhoz, szívét összeszorulni érezte. Hogy is ne! hiszen már majd egy hónapja, hogy Erzsikét nem látta. Azelőtt minden héten háromszor is járt a beteghez. Most pedig hiányzott neki a sápadt kedves leányka, akiről ő tudta legjobban, hogy a gyilkos betegséget, mely ifju életét megtámadta, aligha fogja kiheverni.

A levél leírása után azonnal megtalálta a házat, melyben Erzsikéké nyaraltak. Nagy árnyékos park volt a ház körül, mely a fák között mintegy teljesen el volt rejtve. A kertben Erzsike atyja egy virágágy mellett foglalatzkodott. Örömmel szeretett eléje, amint az érkezőt észrevette.

— Isten hozta, kedves doktor ur! Ki-mondhatatlanul örülök, hogy meglátogatott. A mi kis betegünk annyira jobban van, hogy egész boldog vagyok.

Az orvos mosolygott; a viláért sem mutatta volna, hogy nem osztja az apa vér-mes reményeit. Az apa, nem is várva semmi feleletet, folytatta!

— Ma ismét már reggel óta fenn van. Ott olvas egy könyvet a tölgyek alatt. Jöjjön, nézzük meg.

Oda mentek. A tölgyek alatt egy padon ült Erzsike. A doktor kénytelen volt meg-vallani magának, hogy Erzsike már nem kis leány. Az alatt az egy hónap alatt, hogy nem látta, nagyot változott. Arca teltebb, pirosabb lett s mintha megnőtt volna. Fenér

ruhája csodálatosan illett szép metszésű arcához. Ha szemében nincs az a fáradt, bágyadt vonás, senki sem tartotta volna betegnek.

Erzsike elpirult, mikor a vendéget észrevette. Felkelt a padról s kezét nyujtotta az orvosnak, ki azt melegen megszorította.

— Hogy van, Erzsike kisasszony, — kérdé az orvos, fürkészve nézve a leány arcát, de elrejtve saját fájdalomát.

— Oh, sokkal jobban vagyok!

Az atyja mellette derülten nézte a leány arcát és szólt:

— No, ugy-e megmondtam?

— Hisz én előre megjósoltam, hogy így lesz! — mondá az orvos kissé vontatott hangon. — Nehány hétig tartó nyugalom teljesen helyreállítja Erzsikét.

— S ha teljesen meggyógyulok, akkor ismét járhatok a zeneiskolába?

— Ha jövő évre még talán nem is, de azután mindenesetre. Most még egy kissé kimélnie kell magát.

A délelőtt hamar eltelt. Erzsike nem sokat beszélt, mert az még megerőltette. Annál többet mesélt atyja. Az orvos cse-n-desen figyelte a leányt, Nem tudta miért, de érezte, hogy neki is szüksége van arra, hogy a leány felgyógyulásában higgyen. De egy rövid köhécselés s a leánykának gyors el-fáradása hamar meggyőzték félelme alapos-ságáról, hogy a javulás csak látszólagos.

Erzsikének feltűnt az orvos szótlanúsága

Azt hiszem, hogy a fentiekből kiindulva, még világosabb színbe látjuk a népiskola, illetve néptanítói kar e téren teljesítendő hivatását!

A tanulók nevelése a szeretet érzelme nélkül teljesen lehetetlen. Mert ha a gyermekek nevelésében nem a szeretetet alkalmazzuk, hanem a rideg rendőri szabályokat, azt érzük el, hogy a tanulók csak addig viselik magukat megfelelőleg, amíg a tanító megfigyelheti őket, mihelyt azonban a tanító nem látja őket a legfegyelmetlenebbek és magaviseletükkel nem becsületet, hanem szegyet okoznak az iskolának.

Hogy milyen hatásu a szeretetteljes nevelés, szolgáljon egy példa a sok közül.

Az egyik iskolába beirattak egy teljesen romlott magaviseletű tanulót. A tanítójának 3 hónapjába került az iskolai fegyelmi eszközök szeretetteljes alkalmazása mellett, amíg a szülőinek egy teljesen megjavult gyermeket adhattott vissza, amit azok alulírott jelenlétben könnyekkel telt szemekkel köszöntek meg.

Az iskola szeretetteljes vezetése és oktatása a legelső főfeltétele, a felebaráti szeretet- és megbecsülésnek és ezáltal rakja le a gyermek kebelébe leendő nyílt, őszinte és becsületes jellemnek a szilárd alapját.

Természetes dolog, hogy ezt az egész vonalon kell megtenni és éppen a társadalmi egyensúly érdekében a tanítónak nem szabad különbséget tenni a

gazdag és szegény tanuló között. Mert a mi hivatásunk nem az, hogy a társadalmi válaszfalak szerint neveljük tanítványainkat, hanem a szeretet határtalan melegével és kölcsönös megbecsülés érzelmeivel kell, hogy a jövődö honpolgárokat neveljük, akik karöltve s nem érdekszférák szerint dolgozzanak a közügy előmozdításában és a haza felvirágoztatására.

Gábor Dánlel.

Színészet.

Lapunk legutóbbi számában hosszadalmasan ismertettük a szintársulat egyes tagjait, a darabok főbb szereplőit, az előadások hiányait és kiválóságait. Tettük ezt azért, hogy közönségünk ismerje meg színészeit és méltányolja őket. Ezuttal most már rövidebben említjük fel az egyes előadásokat.

Szombaton a ref. nőegylet kabaret estélye miatt nem volt előadás. Vasárnap Moldován Gergely pályanyertes népszínműve, a Flórika szerelme került színre zsúfolásig telt ház előtt. A darabot a román népéletből vette a szerző. Összevágó, gördülékeny volt az előadás, melynek főékesége a nagyon szép és kedves Turi volt a szép román lány szerepében. Sok tapsot kapott. Méltó párjával mutatkozott Dányi, ez az istentől megáldott kitünő hang, szép külsejű, jó színész. Ők ketten mindig elsőrangú alakítást nyújtanak. Az összehatásból kivált Fehér igazgató nagyszerű alakítása, aki kis szerepéből is nagyot csinált. Kovács kitünő volt. Zilahi, Hegyesi, Komáromi is helyesen töltötték be kis szerepüket. Dányi, Ivánfi és Medgyesi gyönyörű román táncát megisméltette a jókedvű közönség, amely nagyon sokat tapsolt ez estén és méltán.

és lehangoltsága. Mikor egy pillanatra magukra hagyták őket, reá vetette fáradt szemét s halk hangon megkérdezte.

— Ugy-e nem mulatságos dolog egy beteg társasága? Vagy miért oly rosszkedvű?

A doktor hirtelen föleszmélt. Érezte a leány fürkésző tekintetét. És eszébe jutott, hogy éppen neki kellene erőt és bátorságot öntenie a szegény beteg leányba. De ugyanekkor, mintha valami fojtogatta volna a torkát, nem tudott egyetlen vigasztaló szócskát sem szólni.

Hirtelen fordult feléje a leány:

— Mondja, kedves doktor ur: hát igazán meg kell halnom?

Az orvos látta a leány izgatottságát, halotthalványságát az arcán s úgy érezte, hogy valami nagy bünt követett el. Mert hogy nem tudta vigasztalni. Végre mégis valamennyire összeszedte magát s így szólt:

— Ne higgye, Erzsike, hogy betegsége veszedelmes. Szentül ígérem, hogy meg fog gyógyulni. Egészen más gondolatok kóvályogtak fejében s ezek hatottak meg annyira, hogy rosszkedvűnek látszom.

Erzsike hálásan mosolygott, de az orvos ezt nem vette észre; nem mert a leányra tekinteni. Szerencsére ekkor jött a leányka atyja s a beszéd egészen más fordulatot vett.

Mikor estefelé bucsut vett a doktor, a leány halk hangon, anélkül, hogy atyja észrevette volna, így szólott hozzá:

— Ha nem találkozunk többé az életben, fog néha gondolni kis betegére?

Az orvos rosszaló pillantást vetett reá, de ismét nem tudott szólni semmit.

Mikor egyedül volt a vasuti kocsiiban, átkozta gyöngeségét és a percet, mikor elhatározta, hogy meglátogatja a leányt. Érezte, hogy pótolhatatlan hibát követett el, amikor megfosztotta a szegény leányt kedves ábrándjaitól és eléje állította a rideg, kérlelhetetlen valóságot. Szíve mélyéből sajnálta a leányt és mit nem adott volna, ha meg tudná menteni! Megfogadta mégis, hogy többé nem megy ki hozzá falura, mert érezte, hogy ott nincs meg a kellő higgadtsága. Száz meg száz gondolat kergette egymást lüktető fejében és mindegyiknek a vége volt: a fájdalom, a reménytelenség a jövőben.

Érezte, hogy az ő ereje gyöngé a kórral megküzdeni, hogy hiába itt minden. Az őszi levélhullás elviszi magával a gyöngé teremtést, kinek szivecskéje — ha jól sejtett — ő érette dobogott.

A távirópóznák, az utszéli fák örült iramban rohantak el a robogó vonat ablakai előtt s az orvos forró homlokát a hideg üvegfalra szoritotta. Csak nézett, bámult belé a semmisségbe, a végtelenbe, az ismeretlenbe, miközben könyei lassan, cseppenként gördültek le a vasuti kocsii puha szőnyegére...

Sebestyén Béla.

Hétfőn Molnár Ferenc kitünő vigjátéka a Doktor ur ment. Ez estén láttuk először a társulat agilis titkárát Kis Árpádot nagyobb szerepben. Valóságos kabinetalakítást nyújtott ez a vérbeli színész a stréber ügyvéd szerepében. Nagyon tetszett. Krassói, az ügyvéd neje elragadóan kedves, méltó partnere volt Kiss-nek. Ők vitték ez estén didalra a darabot, bár a többi szereplő is kitünő volt. Mindjárt utánuk Baróti következik, akinek Puzsérja nagyszerű alakítás. Asbóth pedig olyan művészettel játszotta meg a komikus Marosinét, hogy le kell előtte emelni a kalapot. A darab két fiatal szerelmesét Zilahi és Komáromi adták, előbbi a töle megszokott intelligenciával, utóbbi bájos naivsággal. Kovács játéka is pompás volt. Hegyesi, Dányi és Ivánfi kis szerepökben is kitünő alakítást adtak. A darab maga is nagyon jó, az előadás csak emelte a szellemes és fordulatot tartalmat. A hétfői rendes intelligens publikum nagyon jól mulatott és sokat tapsolt. Kiss nyílt színen is tapsot kapott.

Kedden, 9. számú bérletben A Svihákok, Feld, Mérei, Ziehrer nagy operettjét adták elő. A népszerű operett szép számú közönséget vonzott a színházba. Ez estén megint remekeltek színészeink. Olyan pompásan, jókedvvel ment a darab, hogy valóban dicséretet érdemel. Nem is tudjuk kit emeljünk ki jobban, egyformán kitünő kezekben volt minden szerep. Turi és Baróti excelláltak. Bármely színpadra bevált volna alakításuk. Mind a kettő határozott tehetség, sok tapsot kaptak. Dányi mint mindig, ez estén is rendkívül tetszett, szép megjelenés, ügyes játék és tisztán csengő hang jellemzik őt. Krassói és Sebestyén ennivalóan csinos, bájos két tiszt volt. Megjelenésük, énekük, táncuk roppant hatást keltett. Perényi ügyes tánca, szép toalettjei és tiszta énekhangja révén aratott diadalt, ez estén tetszett. Zilahi a nem neki való szerepet kedvetlenül játszotta. Komáromi, Ivánfi, Kovács, Asbóth méltóan illeszkedtek a kitünő ensemblebe. A zenekar külön dicséretet érdemel. A darab kitünő, a közönség rendkívül jól mulatott és sokat tapsolt.

Szerdán a múlt héten már adott Koldus gróf került színre ismét, ezuttal azonban teljesen üres ház előtt. Kis figyelmetlenség az igazgatótól, hogy bérletben ugyanazon darabot kétszer adtja. Fogarasnak csak egy közönsége van. Estéről-estére ugyanaz ül a nézőtérön és a mindennapi színházba járás fárasztó. Ezért ha kétszer adat bármilyen jó darabot is, üres a ház. Adassa háromszor is, de zóna-előadásban, akkor van közönség, Színészeink az üres ház előtt kedvetlenül, unottan játszottak.

Csütörtökön Lehár kitünő operettjét, A drótozó tót-ot adták. Ez a darab nálunk már alaposan le van játszva. Ez este is csak a karzat volt tele. Igazán nem értjük az igazgatót, mit akar ezekkel az agyonjátszott, régi darabokkal, amelyeket már a legegyszerűbb ember is látott többször Fogarason. Magára vessen aztán, ha üres ház előtt játszanak. Különben sincs a közönség melege, mindenfelől panaszokat hallunk. Mem kell ez a szünetnélküli léha operett! Okvetlenül felváltva kívánja a közönség. Adjon hétfőn vigjátékot, kedden operettet, szerdán vigjátékot, csütörtökön drámát, pénteken népszínművet, szombaton operettet, vasárnap népszínművet. Így aztán szent lesz a béke, de ha nem így van, a közönség elszokik a színházról és az üres házaknak

nem a közönség részvétele, hanem az unalmas, örökös operett játékos igazgató lesz az oka. A bérletesek is több figyelmet kívánnak. Végre is 30 koronáért nem a dróttostót, meg a kétszer egymásután adott darabok járnak.

Pénteken a zónaeladások rendezte háza előtt zónaeladásként János vitéz ment, Turi helyett *Dányival*, kedvetlenül, unalmasan. Nem is csoda, ha az énekesek és énekesek kifáradnak estéről-estére igénybe vannak véve, ami nekik is káros, a közönségnek is unalmas. Általában ezt a hetet nem mondhatjuk sikerültnek.

Összegezve a dolgot oda jutunk, hogy két heti itt időzés óta két vigjátékot és egy népsziművet láttunk. Drámát, vagy sziművet egyetlen-egyet sem. Ezt nem értjük, mikor ott van Krassói, Zilahi, Fehér, akiket mint kitűnő drámai színészeket ismerünk. Ezen az egyhangu repertoáron okvetlenül segíteni kell. Kérjük még a főbb szerepet betöltő hölgyeket, hogy a piros festéket kissé diszkrétebbül kezeljék, mert így a vörös arc nagyon visszataszító, közönséges hatást tesz. Lehet, hogy a karzatról előnyösen hat, de remélni merjük, hogy a földszinten, a színpad közvetlen közelében ülő intelligenciának játékosnak és nem a karzatnak. Az oldalszéken ülők pedig a színpad elején álló villanykörtekre feltétlenül papirellenzőket kérnek, mert így vagy a szemek mennek tönkre, vagy elmaradnak a színházból.

Szombaton a híres Vig özvegy került színre. Reméljük, hogy e kitűnő darabhoz hasonló sikerrel megy az egész hét, amit őszintén óhajtottunk.

Halmy Gyula.

Valami a közegészségről.

Lapunk legutóbbi számában megjegyeztük röviden, hogy a közegészségügyi bizottság sétál a városban fel és le. E sétával kapcsolatosan óhajtottuk egyetmást, mint laikusok, de érdekeltek, a tisztelt bizottság figyelmébe ajánlani. Ez az egyetmást nem egyéb, mint Fogarasnak szegényletes egészségtelen, piszkos ivóvize és dögbüzt lehelő patakjai. Ha már a jó anya, a természet megadta nekünk a maga remek, istenáldotta levegőjét és vizeit, ne tegyük szándékosan tönkre, mi emberek, hanem kellő vigyázattal és kimélettel intézzük ügyeinket, hogy tiszta jó levegőt szívjunk, egészséges vizet igyunk. Hiszen ugyanis olyan rövid ez az élet és még e rövid élet alatt is annyi véletlen baleset, annyi tifusz, himlő, differitisz, vörheny, stb., bacillus feni ránk éles és biztos kuszóját, hogy a legnagyobb fokú kimélet áldozat kellene.

Itt van például a vízkérdés, ez rettentő. Egy-egy család 4-5 szomszédos kutat is végigpróbál, s alig kaphat iható vizet. Itt a havasok tövében, bacillusos, kukacos vizet iszik az ember, holott egy kis fáradtsággal és költséggel teremthetne magának tiszta, jó vizet is.

Kérjük erre vonatkozólag a közegészségügyi öreinek intézkedését, mert

ez már igazán a tizenkettedik óra! Hétről-hétre tifusz, vörheny, differitisz rémitgeti a város lakosságát és ez rendszerint mindig a timérek lakta utcákban üt ki. Hiszen nem akarunk mi senkit sem bántani azzal, ha hangsúlyozzuk, hogy a timárság, a bőrcserzés bizony sok piszkot hagy maga után s a város között még egyetlen egy városban sem láttuk úgy üzni, mint Fogarason. Hiszen például Miskolc városában a timár céh egyik legtekintélyesebb, legvagyonosabb osztálya az iparosságnak, még sincs nekik megengedve, hogy bent a városban, a nyílt utca során cserezzék a bőrt!

Ezt a két kérdést: a tiszta ivóvíz és a por és timár büz kérdését már égetően szükséges volna megoldani. Vegye napirendre tehát a bizottság és találjon módot arra, hogy egyesek érdekeit nem sértve, megoldja a kérdést, még pedig minél előbb!

—d.

H I R E K.

Előfizetési felhívás.

A kuruc költészet nemzeti életünkben a legművészebb kvalitással bír. Thali Kálmán, az ősz kuruc politikus és Kálmán Farkas a kuruc pap szívök-lelkők ifju tüzet, hevét öntötték a legközelebb megjelenő ama 26 gyönyörű kuruc nótába, amely most, Kálmán Farkas halála után egy évre, özvegye buzgólkodása folytán kerül majd ki a sajtó alól, hogy beszálja az egész magyar hazát, édes hevülésbe hozva a magyar sziveket, a két tüzes lelkű öreg kuruc lelkesedését, ifjonti tüzet varázsolja be a mai ritkán lelkesülő, fásult ifjuság szívébe.

Fizessen elő minden igaz magyar zeneértő e remek szép kuruc dalokra; 4 koronáért kapja a 26 gyönyörű kuruc nótát, amelyet Kálmán Farkas szerzett Thali Kálmán verseire. Énekhangra, zongora kísérettel, szerző arcképével jelenik meg ez év október havában a zenemű és előjegyezhető Fogarason, szerző leánya Halmy Gyulánénál, okt. végéig, amikor is a mű sajtó alá kerül, addig tehát tájékozódni kell a kiadónak a készitendő mennyiség felől.

Az iskolák, dalárdák vegyék meg és énekeljék e tüzes kuruc dalokat, két ritkaság számba menő lelkes magyar léleknek legigazibb, költői gyöngyeit, hogy így, e lelkesítő dallamok az egész hazán átrepülve, a szellő szárnyain juszanak majd el a gyomai temető egy szomorufüzfás sirjához, ahol lantja és bibliája társaságában nyugszik a régi magyar zene hivatott, tudós művelője, altató dalt zengve neki a hosszú, örök éjszakában.

Békésmegye szeretete és elismerése díszes sarkövet állított költő, művész

papjának, — állítson a nagy magyar közönség kőnél maradandóbb, kedvesebb emléket neki, rajongásig szeretett kuruc zenéjének közkinccsétételével! III.

— Nyilvános nyugtázás és köszönet. A „Fogarasi Magyar Református Bornemissza Anna Nőegylet” által folyó hó 12-én rendezett „kabaret” estélyen felülfizettek: Szöll József főispán 20 K, Dr. Hámoszky Oszkár 10 K, Benedek Gyuláné 8 kor. 40 fill., Páncél Károlyné, özv. Köntzey Károlyné, Dr. Lesmann Henrikné, Dr. Rosenberger János 5-5 K, Philipovics ezredes, Hobián János 4-4 K, Szántóné, Pildner v. Steinburg, Hodis Gyula 3.40-3.40 K, Belle Sándor alispán, Váró Béni, Kaufmann család 3-3 K, Gróf de la Motte Arthur, Baltos Károly, Dr. Lesmann Henrik, Maron József, Botta szolgabíró, Török Bálint, Szűcs István, Taglicht József 2-2 K, Krempels Jánosné, Krempels Károlyné, Budai Istvánné, Héjas Pál, Hersdörfer, Rotchild Lipót 1.40-1.40 K, Dr. Kovács Béla 1 K 20 fill., Kertész József, Fleissig Gyula, Thierfeld Dávid, Bodor Béla, Neumann Leopold, Zakariás Márton 1-1 K, Zankó Emil, Köntzey Lajos, Ábel Janka 80-80 fill., Echt N. 60 fill., Borosnyai Béláné, Kiss Vilma, Borsai F.-né, Hirschorn Fridi, X Y, Mózes N, Zankó László, N N, X Y, N N, Villdmann N, Thierfeld, Dr. Kontesveller Károly 40-40 fill., Dr. Duda János 3 K 40 fill., összesen 128 kor. 60fill. Fogadják a nemesszivü adakozók ez uton is hálás köszönetünket. A ruhátlan iskolásgyermek és az elaggott keresetképtelen szegények szive fogja majd áldozatkészégükért a legmúltabb elismerést nyújtani. A választmány.

— Eljegyzés. Városkánk ifju, szép leányai egymásután repülnek el idegenbe, felvéve Hymen rózsálcáit. Ezuttal ismét egy eljegyzésről kaptunk hirt. Fleissig Gyula szesz- és üveggyáros, izr. hitközségi elnök bájos leánya Juliska jegyet váltott Makrai Lipót dr. petrozsényi ügyvéddel. Őszinte szívből kívánunk sok szerencsét a kedves menyasszonynak.

— Halálozás. Balázs Sándor öreg, negyvennyolcas honvéd f. hó 19-én reggel hosszas szenvedés után elhunyt. A hazáért szenvedő hős honvédek száma évről-évre fogy. Adjon csendes pihenést az öreg katonának a sir, emléke élni fog a dicső szabadságharcban küzdő honvédek sokáig.

— Nyugtázás. A fogarasi református nőegylet f. hó 12-iki kabaret estélye alkalmából kifolyólag Dr. Halász László ceglédi ügyvéd utólag 10 koronát küldött Halmy Gyula főgimn. tanár kezéhez, felülfizetésként, ki is a 10 koronát illetékes helyre juttatta. A nemeslelkű adakozásért ezuton fejezi ki hálás köszönetét az elnökség.

— Halálozás. Mély részvétellel értesültünk, hogy Essigmann Elvin életének 15-ik évében legszebb bimbó korában, f. hó 17-én hosszas szenvedés után elhunyt. Holttestét aznap délután a temetőben levő halottas házba szállították, ahonnan f. hó 19-én nagy részvét mellett tették örök nyugalomra. A kedves gyermek korán elhagyta e siralom völgyét, bánatot és gyászt hagyva maga után. Legyen álma csendes, a gyászoló családot pedig vigasztalja meg az ég ura.

— Értesítés. A n. é. közönséget értesítjük, hogy a „Mercur”-szálloda éttermének ma friss havasi pisztráng érkezett.

— Nimródaink buja. Erős szenvedély-

lyei folyik a vadászat, az az csak folya, ha volna mire Nimródaink mind kipusztították már a nyulat és a foglyot, mert az csak kaján ráfogás, hogy elkergették! Lelőtték, ez az igaz. Egyik szenvedélyes vadászunk hiteles állítása szerint már az egész vadászterületen csak három nyul van, azok közt is eánta egy, de ez csak amolyan szóbeszéd. Az sem valószínű, hogy a vadászok egyrésze már reggel 5 órakor cserkészik, s nyolckor ugyanazon a nyomon megy a másik, mégis ez 16 nyulat. Csak annyi a szomorú tény, hogy nincsen vad. A rossz, — illetve nagyon is jó időjárás itt is kísért, nagy bánatára a Nimródoknak. No de majd csak lesz eső és akkor jobbra fordul minden.

— **Az adóskörme.** A birói végrehajtás eljárásáról szóló törvény 1600 koronában állapítja meg a létminimumot, amelyet a közhivatalnoktól és azok családjától a hitelezők végrehajtás útján el nem vehetnek. Günther Antal igazságügyminiszter az említett törvény módosítását célzó javaslatban a szóban forgó létminimumot, tekintettel az egyre dráguló viszonyokra, 2400 koronában vette fel.

— **Utca-lámpák.** A fogarasi villamos vállalat az esetleges utcai szükség-világítás céljából, a régi petróleum lámpák helyett csinosabb és izlősebb lámpákat szándékozik felállítani. A régi lámpákat pedig szabadkézben hajlandó eladni. Miután a vármegyei szabályrendelet az egyes községeket kötelezi hogy az utak mentén lámpákat állítsanak fel, — felhívják a községek előljáróit, és a négy járás főszolgabíráját, hogy ezt a kedvező alkalmat felhasználva, lássák el a községeket utcai lámpákkal. Eladnak mintegy 80 lámpát darabonként 4 koronával.

— **Románia petroléumipara a múlt évben.** A nyers petroléumnak összes termelése 888.000 tonna volt, melynek értéke mintegy 38 millió korona. A kivitt petroléumnak évi értéke 25 millió korona. Ebből Magyarország és Ausztria 20.000 tonnát fogyasztott. A romániai petroléumiparba mintegy 180 millió korona külföldi tőkét fektettek be és így 1906. évben e befektetett tőke 22—23 százalékot jövedelmezett. Vajha már hazánkban is magyar petroléummal világíthatnánk.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejáratú, villanyvilágítással. Rézágak, fürdők, kitűző konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— **A brassói új szemkórház.** Az új állami szemkórház Brassóban a Katalin-utcában elkészült. A jó izlőssel készült épület az utcának kiváló díszére szolgál. Ez új kórház az egész délkeleti Erdélyben igen nagy jótétemény. Sok ezer szembetegségben szenvedő fog benne onyhulást és gyógyulást keresni és nyerni.

— **Munkások visszatelepítése.** Az idegenben élő különféle iparágbeli magyar munkások visszatelepítése érdekében most alakult egy szűkebb bizottság, mely a magyar kormány és főleg Sztterényi államtitkárnak támogatására számítva, reméli, hogy a jövő tavaszig nagyobb számú iparos munkást fog megnyerni elhagyott hazájuknak.

— **Piaci árak — kétszáz évvel ezelőtt.** A mai rettenetes drágaság, melynek tulzása előbb-utóbb megtermi ország-világszerte a katasztrófát, akkor tűnik fel legjobban, ha összehasonlítjuk a kecskeméti levéltárban talált kétszáz év előtti adatokkal, amikor pedig a kuruc idők szintén fölszórták a

ruházat, eleség stb. árát. Mai árfolyamban, koronaszámításban a következő árak voltak: egy csikó (2 éves) 50 korona, egy köpönyeg 5 korona, egy pár cslebi csizma 6 korona, egy oldal szalonna 3 korona, egy vasas szekér 60 korona, közönséges csizma 6 korona, egy mente 4 korona, egy akó bor (vörös) 3 korona, Rákóczi fejedelemnek ajándékba vett szőnyeg 36 korona, 26 fogoly 5 korona, 2 nyul 72 fillér, egy kalandárium 1 korona 60 fillér, 3 selyemkendő 3 korona, egy paplan 10 korona, egy lóra való szerszám nyergestől 12 korona, egy mázsa kőszó 3 korona, 20 köből árpa 20 korona, egy nadrág 3 korona, egy bál diószegi dohány 36 korona, 150 fekete süveg a szolnoki hajduknak 150 korona, 22 pár csizma és 10 pár kapca 30 korona, 40 kova 6 korona, hét font nádméz 5 korona, 5 pár cserzett bocskor 2 korona, 2 ló a hajduk részére 51 korona, 3 borju 9 korona, egy mázsa szappan 3 korona, egy koci és egy ló 21 korona, egy pozsár hal 3 korona, 7 sing gyöles 6 korona, 8 köpönyeg csináltatása 9 korona, 10 fehér kenyér 2 korona, 2 sebei pokróc 3 korona stb.

— **Letartóztatták Szászváros sikkasztóját.** Szászváros pénztárnokát Schuller Móricot letartóztatták és átkísérték a dévai ügyészség börtönébe. Sculler Móric ellopta a város összes pénzt, de bár 5 hét óta nyilvánvaló volt a pénztáros büne, a hatóságok nem merték kezüket rátenni. Schuller Mór apja Szászváros polgármestere, a családja a legtekintélyesebb szász familia. Schuller a dévai kórházban négy héttel ezelőtt öngyilkosságot kísérelt meg, akkor haza szállították szülővárosába. Most felépült és mert a rovincselés minden kétséget kizáró módon megállapította, hogy Schuller pénztáros több mint háromszázezer koronát vitt el lassanként a várostól a dévai ügyészség megkeresésére letartóztatták.

— **Ninosen hely.** Elég sajnós dolog, hogy ilyen eset is előfordulhat. A helybeli kórházba ugyanis egy súlyosan beteg cselédeleányt szállítottak f. hó 17-én a megyei főorvos tanácsára, azonban a beteget szállító koci visszaérkezett a beteggel azon üzenettel, hogy nincs hely a kórházba és különben sem súlyos a baj. Már most hogy egyeztethető ez össze? A kezelő orvos azt mondja, hogy súlyos a baj, szállítsák kórházba, onnét meg visszaküldik a beteget, hogy nem súlyos és nincs hely. A cselédeleány mesze vidékről való, a gazda házában kicsiny gyermek van. Hova tegye már most a gazda a ragályos beteggé fejlődhető beteget? Furcsa állapotok!

— **A vartér sétatitja.** Itt már csakugyan el lehet mondani Arany Jánossal: „Én ez avart jártan, tünődve megálltam“.... s azon tanakodtam magamban, vajjon miért hanyagolja el Fogaras ezt a nagyon szép sétatitjét? Vajjon nem lehetne-e azt a sok száraz falevelet összegyűjteni és trágyázására használni, az utat pedig tisztán tartani. Hiszen ha bejön az esős ős, olyan szemét, sár lesz ott, hogy nem lehet járni arra! Intézkedést kérünk.

— **Piszkos az aszfalt.** Igazán türehtelen már az az állapot amit az aszfalt piszkosságánál tapasztalunk, tele porral, piszokkal mindenfelé az aszfalt. Hiszen az már csak nem kerül senkinek pénzibe, sőt tulságos sok időbe sem, hogy mindennap lesöpörtesse az aszfaltot a háza előtt. Jó lenne oda hatni, hogy mindenki tisztán tartsa az aszfaltot, mert ha már most is ennyire hanyagok e téren, mi lesz a hó és jég korszakában?

Sorban potyognak majd az emberek. Rendet kérünk.

— **Nyári vihar.** Az emberiség szélsőségeivel lépést tart a természet is. Vagy talán ez hozza magával az emberi szélsőségeket? A szép ős nálunk nem szokatlan jelenség, de az idei forró október már az említésre méltó tünetek közé tartozik, különösen az október 9-iki nyári zivatar villámlással, monyörgéssel és szivárvánnyal. Csak a sárguló levelek jelzik az őszt.

— **Változás.** Az igazságügyminiszter a végrehajtási törvényt módosító javaslatban behozta azt a újítást, hogy ezentul nem 1600 hanem 2400 koronán felül szabad csak a hivatalnokok fizetését lefoglalni.

— **A világhírű buziásfürdői természetes szénsavforrások** immár az ipar szolgáltatába is léptek, miután azok új tulajdonosa, Muschong Jakab modern berendezésű hatalmas műveket létesített a természetes, folyékony és vegyileg legtisztább szénsav nyerésére, melyből kartellen kívül bármely mennyiséget képes azonnal szállítani.

— **Rongálják az aszfaltot.** A fuvarosok, falusi szekeresek nem igen respectálják az új aszfalt utakat, hanem törvény ide-oda, ha fordulni akarnak, vagy nem férnek el rá hajtának az aszfaltra s még vágatnak tovább nem tekintve a gyalog járókat. Ezért van az, hogy az aszfalt nagyon sok helyen meg van rongálva. Jó volna, ha a rendőrök utána néznének a rendetlen koci közlekedésnek ne járnának a falusi kocsik az aszfalt utakon.

— **Felsült tolvajok.** Törösvári levelezőnk értesít, hogy az elmúlt héten Simon községbe Goncia Péter vagyonos román gazdának a fia éjjel kiment, hogy egy künnlevő borjut behajtsa a midőn is észrevette, hogy 2 egyén a házkörül ólálkodik. A két egyén ekkor füttyentett mire 8—10 román ruhába öltözött rabló előjött. Erre a fu a házba futott miközben a rablók a fuura kezdtek lövöldözni, de nem találták el. Az öreg Goncia abbéli félelmébe, hogy a rablók az ajtót betörik és kirabolják a birtokában levő néhány ezer koronát a hátsó kertbe nyíló ablakon a fübe dobta és csupán 80 koronát hagyott magánál arra az esetre ha a rablók betörnek, hogy legyen mivel életét megmentenie. A lövöldözésre és a lárma a távollakó szomszédok Gonciának segítségére jöttek mire a rablók eltávoztak.

— **A kisiparosok érdekében.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter minden kereskedelmi és iparkamara területén egy-egy érdemes szegénysorsu iparos részére külföldi tanulmányi ösztöndíjra hirdetett pályázatot. A pályázat alapján 600 koronányi ösztöndíjban részesül négy lakatos, 3 asztalos, 2 szabó, 2 festő és 1—1 timár, könyvkötő, bádigos, kárpitós, puskaműves, kefekötő, gépész, összesen 18 iparos.

— **Rongálás, rondítás a városligetben.** Most, hogy az ős mosolyogva bár, de megkezdte pusztító munkáját a természetben az elhagyatott városliget fái is buskomorságba estek s pusztulnak rohamosan. De az ős fájdalom! nem végzi ott egyedül hóhéri munkáját, mert a természet lassu hervadását megzavarják ott az emberek. S a fák rongálásával, tördelésével, tüzrakásokkal váganak bele a fák hulló leveleinek akkordjaiba s e mellett még a teheneket, lovakat is oda hajtják legelészni, amelyek a tiszta utakat nem kimélve, járnak kelnek keresztül kasul s le le adogatják vizitkártyájukat a járó

kelő embereknek. Továbbá ezek mellett még a biciklisták is — nem ismerve törvényt — rohannak száguldanak a gyalog utakon. Fölvívjuk ezekre az anomáliákra a hatóság figyelmét, azért hogy ős van s elhagyatott a városli- get nem volna szabad ám ott megengedni a fák rongálását s az utak berondítását. Intézkedést kérünk.

— **A vasuti igazolványok kiállítása.** Az állami és törvényhatósági tisztviselők és nyugdíjasok részére féláru vasutjegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok a jövő évre folyó évi október hó 15-től kezdve állítatnak ki. A jelenlegi igazolványok kiállításánál nem használhatók, mihez képest minden egyes igény jogosultnak új arcképet kell beküldenie. Az arckép az előlap alsószélén (magán a fényképen) az arcképen ábrázolt egyén által návalírásával ellátandó. Az igazolványok kiállítására egyedül a magyar királyi államvasutak igazgatósága illetékes, miért is a kezelési illeték fejében igazolványkénti fizetendő egy korona, postautalvánnyal a magyar királyi államvasutak főpénztára címére (Budapest, VI. Andrassy-ut 75.) küldendő. A postautalvány szelvényén az összeg pontosan megjelölendő.

— **Harc a borhamisítók ellen.** A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez s felhívta őket, hogy szigorúan utáítsák az elsőfoku rendőri büntetőségeket, hogy a borhamisítást a legéberbben ellenőrizzék, az alapos gyanúval terhelték ellen a vizsgálat megindítása iránt haladéktalanul intézkedjenek, illetőleg a borhamisítási törvény és rendeletek végrehajtása érdekében különös gondot és kellő energiával járjanak el.

— **Betöréses lopás.** Törsvári levelezőnk értesít, hogy George Zsinga pesterai lakoshoz éjjel betört négy magurai román rabló, amidőn is a házigazdát, valamint a román határszélén himlőjótás végett kiszált és ott meghált romániai orvost erősen megverték még pedig az orvost erősebben mint a gazdát, mert azt hitték, hogy sok pénz van nála, csak nem akarja előadni. A házigazdától 2400 koronát raboltak el és azzal elmenekültek. A törsvári csendőrség erélyes nyomozása folytán a rablók közre kerültek és most a brassói kir. törvényszék gondviselése alatt vannak.

— **A székelyföldi körvasut.** A Mádéfalva—Gyergyószentmiklósi vonalat október hó végén fogják csak megnyitni. Az építési munkálatok serényen folynak és októberben teljesen elkészülnek. A megnyitásra a kereskedelmi kormány képviseletében Szerényi államtitkár, valamint a kolozsvári üzletvezetés részéről is többen fognak megjelenni.

— **Vonatrabló cigányok.** Segesvárról írják: A Szentágotáról Segesvárra haladó személyvonat kocsijára két bunyadmezei cigány felugrott s a posta csomagjait fosztogatni kezdtek. A vonat személyzete idejekorán észrevette a cigányokat s átadta őket a vonathísérő csendőröknek, kik szuronyok közt kísérték be Segesvárra.

— **Cementgyár a Székelyföldön.** Gróf Mikos Ádám bükszádi uradalmának gondnoka, Beczky Antal erdész-mérnök egy cementgyár alapításán fáradozik. Bükszád határában ugyanis kitűnő cement anyagot találtak. Beczky Németországban huzamosabb ideig gyakorolta magát a terrázó munkák készítésében s így bírja a szakértelmet is e vállalat vezetésére. Az új cementgyarat valószínűleg már a jövő évben üzenbe hozzák.

— **Mintaszüretok Erdélyben.** A földmivvelésügyi miniszter az okszerű szüretelés és borézelés terjesztése céljából évenként más-más helyen tartandó mintaszüretok rendezését határozta el. Erdélyben ez idén a nagyenyedi vincellér-iskola tart ilyen mintaszüretet.

— **Uj huszkoronások.** Az Osztrák-Magyar Bank kormányzósága sok hamisításoknak jött a nyomára, mely okból elhatározta, hogy e forgalomban lévő huszkoronás bankjegyeket bevonja s új bankjegyeket bocsát ki, melyeknek elkészítése már munkába vétetett. Az új bankjegyek nemsokára forgalomba kerülnek.

— **Szarazság.** Türelhetlen az a szárazság, amit már hónapokon át végig élveztünk. Nagy csapás ez különösen gazdáinkra. A kora rozsvetések már száradni kezdenek. Nagyrésze ki se kelt. A búzát pedig egyáltalában el se lehet vetni. Szomorú biztatás ez a mi gazdáinkra.

— **Az eredmény.** A szociálisták csütörtöki sétájának már van eredménye is. A szolnoki gőzfűrésztulajdonosok elhatározták, hogy két hétre beszüntetik gyáraikban a munkát s ezzel felelnek munkásaik csütörtöki sztrájkjára. Az ottani összes iparosok is gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy munkásaikkal e héten nem dolgoztatnak, míg az építőiparosok a jövő héten bárca rendszer alapján új szerződést kötnek munkásaikkal. Bizony szomorú egy eredmény.

— **A katonának olvasson.** A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület felajánlotta a cs. és kir. 7. hadtest parancsnokságának, hogy teljesen ingyen könyvtárral látja el a hadtestparancsnokság hatáskörébe tartozó ezredeteket. A hadtestparancsnokság, nem hogy elfogadta volna a nemes ajánlatot, hanem burkolt formában azzal utasította el, hogy: „Tekintettel a katonának szükséges testi és szellemi nyugalomára, a kitűzött célra valószínűleg kevés idő marad és attól lehet tartani, hogy a felajánlott könyvek használatlanok maradnak.”

Több millió koronának felel meg azon összeg, amely Magyarországból gyümölcs és szőlőtermékekért külföldre vándorol, — holott erre semmi szükség sincsen, mert köztudomású, hogy hazánk egy a természettől a gyümölcs és bortelemelés szempontjából is gazdagon megáldott ország; kormány, hogy ezeket a termelési ágakat kiterjeszthesse már idáig is jelentékeny áldozatokat hozott, — mindez azonban koránt sem elegendő és így örömmel kell fogadnunk, ha magáncégek

a gyümölcs és szőlőtermelés terén intenzívabb munkásságot fejtenek ki. A hazai cégek közül minden tekintetben kiválik a Fischer és Társa cég fa és szőlővessző iskolája Nagyenyeden, — amely árjegyzékkel kívánatra bárkinek ingyen és bérmentesen szolgál.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkelt, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szolid arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőrárak stb.-ről eredeti gyári árban

Nikkel remontoir óra . . . K 3.—
System Roskopf patent óra . K 4.—
Svájci ered. syst. Roskopf pat. K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkelt remontoir . . . K 7.—
Ezüst rem. óra „Glória“ művel K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel K 12.50
Ébresztőóra K 2.90 Konyhaóra K 3.—
Schwarzwaldi óra K 2.80 Kukóra . . . K 8.50
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás.
Nincsen kockázat! Becserítés megengedve vagy a pénz vissza!

Első óragyár Brűx.

KONRAD JÁNOS,

cs. és kir. udvari szállító
Brűx 1422. szám. (Csehország).

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük munkatársainkat, hogy a lapunknak szánt, vagy írt cikkeket legkésőbb csütörtök reggel adják be, a sürgős híreket pedig szombaton reggelig, hogy a lap kiadásában s pontos megjelenésében fönnakadás ne történjék. Különösen ha a gyűléseket hétfőn vagy kedden tartják, a róluk szóló referádákat szintén csütörtök délig o k v e t l e n ü l szíveskedjenek beadni s nem a végső percre halasztani a beadás idejét, mert ezek miatt már kiszedett cikkeinket vagyunk kénytelenek kihagyni lapunkból.

Szinpártoló Fogaras. Hja! az nem olyan könnyű dolog! Hogyan is kérhet fölünk tanácsot, hiszen mi már régen kinőttünk az ilyenekből. (Sajnos!) De azért elmondhatjuk, hogy ezelőtt 10—15 évvel hogyan csináltuk, például. Recipe: végy 30 előadásra idényjegyet oldalt, a szinpad előtt, hol érdekes ki-be-és fellátásokra nyilik alkalom. Tapsold a tenyeredet véresre, óriás hangon kiabáld az „éljen“-t, az illető felléptekor minden alkalommal malomkeréknyi bokkrétát hajíts fel a szinpadra. Tégy hozzá időnkinti éjjelizenét, Chiba-féle cukorkát és illatos habféléket, egy-egy naiv, „hosszá“ című vers sem árt, . . és a siker az biztos. Probatum est!

Nem közölhető: Hozzá. T. M.-hez. Itt az ősz. Hulló falomb.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

T. C.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a Vártér 6. szám alatt

VILLAMOS FÖLSZERELÉSI ÜZLETET NYITOTTAM.

Elvállalok minden ezen szakmába vágó munkálatot, ugymint épületeknek villamos világitásra való berendezését, ezek javítását, raktáron tartok mindennemű lámpákat és egyéb világitási alkatrészeket. Foglalkozom ezenkívül elektromotorok, villamos fűtési- és főző-készülékek elárusításával és felszerelésével, a lehető legelőnyösebb árak és szállítási feltételek mellett.

Midőn ezen vállalatomban érdekében a n. é. közönség b. párfogását kérem előre is ígérem, hogy törekvésemet arra fogom irányozni, hogy lelkiismeretes munkával és pontos kiszolgálással nyerhessem meg bizalmát és maradtam

kiváló tisztelettel

LICHT SIMON.

Kereskedelmi könyvvitel, magyar és német levelezésre ajánlkozik egy szakavatott mérlegképes

KÖNYVVEZETŐ

naponta 2 órai foglalkozásra helyben.

Címe megtudható e lap = kiadóhivatalában. =

KÖHÖGÉS!

Ki ezt figyelmen kívül hagyja, önönmaga ellen vétkezik.

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva: köhögés, elnyálkásodás és rekedtség ellen.

4512 hitelesített bizonyítvány tanúsítja, hogy megtartják azt, amit ígérnek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

Hermann P. János, Kontesveller
Károly, Steinburgi Pildner Frigyes
urak gyógyszerházaiban, FOGARAS.

JOBBAN TISZTÍT, mint minden más fémfiszítószer.

Az 1904. St. Louisi világtaláltságon „GRAND PRIX”

Tisztíts csak

GLOBUSZ FÉMFISZÍTÓ KIVONAT

Globusz
fémfiszítókivonat

A legjobb tisztító szer minden fémre.

TÖRLEY

TALISMAN

Muschong-Buziásfürdői SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

A LEGTISZTABB, TERMÉSZETES FOLYÉKONY SZÉN SAV.

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony SZÉN SAVAT a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönycím: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

FISCHER és TSA NAGYENYED FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, díszeserjék, tűlevelűfák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-pai és amerikai sima és gyökeres vessző.
Különlegesség: Csemegeszőlőoltványok.

120 kat. held mi. elősi terület

30.000 Kiváló szép bosztercei és boszniai szilvafa csemete.

Árjegyzék legyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Vározkörút 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szetskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

HAZAI GYÁRTMÁNYU KÜLÖNLEGESSÉGEK
valamint valódi angol, scot, stb.

Gyapju szövetek Legnagyobb választék.
Minták azonnal bérmentve.

Lischka József
posztóraktára,
= **BRASSÓ.** =

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszombeni fiókja

Alapított: 1841-ben.

Nagypiac 2. szám.

Alapított: 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 92 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyvecskékre folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, ércpénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölesönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok leszámítása, illetve vásárlása.

Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Tűzdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4% és 4 1/2% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítékkal és bánatpénzül elfogadtatnak. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli uton **díjmentes felvilágosítás.**

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Gaspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: megonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke cserjéket, málnákat, földiepreket, diszcserejéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

2-16

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvét és postadíjmentes!

Átnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasán kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában Fogarasán